

Kansallinen julkaisumetriikkaopas

Kansallinen bibliometriikkaseminaari 12.4.2022

Jani Sassali

FinnArma-julkaisumetriikkaverkosto/ Oulun yliopiston kirjasto

Mistä on kyse

Oulun yliopiston kirjasto / LibGuides / Tieteellisiin julkaisuihin pohjautuva arviointi / Johdanto

Tieteellisiin julkaisuihin pohjautuva arviointi: Johdanto

Johdanto

- Tieteellisiin julkaisuihin pohjautuva arviointi
- Tieteenalojen erilaisuus
- Yliopisto- ja koulutusalaakohtaisia tilastotietoa Suomesta
- Viittausanalyysi ja viittaus tietokannat**
- Artikkelien arviointi
- Lehtien arviointi
- Kirjojen arviointi
- Konferenssien arviointi
- Tutkijoiden ja tutkimusryhmien arviointi
- Yliopistojen ja tutkimuslaitosten arviointi
- Tieteenalojen arviointi
- Maiden arviointi
- Arvioinnin työkaluja
- Arvioinnin indikaattoreita
- In English

Tieteellisiin julkaisuihin pohjautuva arviointi

Tutkimustoimintaa arvioidaan jatkuvasti sekä omien että ulkopuolisten asiantuntijoiden toimesta. Yksittäinen tutkija tai tutkimusryhmä saattaa arvioida tutkimustulostensa laatua suhteessa tieteenalansa tutkimukseen ja on kiinnostunut esimerkiksi yhteistyökumppaneidensa tutkimuksen tasosta. Arvioinnin kohteena voi olla yksittäinen tutkija, tutkimusryhmä, tutkimusorganisaatio tai kokonaisen maan tutkimustoiminta. Yliopistojen julkaisufoiminta on yksi kriteeri [valtion rahoitusmallissa](#).

Ennen julkaisemista tieteellinen julkaisu vertaisarvioidaan (*peer reviewed, refereed*). [Lisätietoa vertaisarvioinnista](#). Julkaisemisen jälkeen tutkimusta arvioidaan käyttäen määrälliseen tutkimukseen perustuvia bibliometrisiä menetelmiä tai laadulliseen tutkimukseen perustuvaa asiantuntija-arviointia. Bibliometriset menetelmät ovat kustannuksiltaan edullisia, koska ne toteutetaan tietokannasta saatavan aineiston pohjalta tutkimalla esimerkiksi artikkeleiden saamisen viittauksen määrää. [Lisätietoa viittausanalyysistä](#). Koska eri tieteenalojen julkaisukäytännöt ovat erilaisia, tulee myös julkaisujen arvioinnissa käyttää erilaisia menetelmiä.

Oulun yliopiston kirjasto tekee viittausanalyysia päätöksenteon tueksi laitoksille, tiedekunnille ja tutkimusryhmillä sekä neuvoo ja kouluttaa yliopiston henkilökuntaa ja opiskelijoita viittausanalyysin tekemisessä. [Lisätietoa](#).

Tieteenalojen erilaisuus

Tieteellisiä julkaisumuotoja ovat artikkelit tieteellisissä lehdissä, kirjat, kokoomateokset ja konferenssijulkaisut. Erilaiset julkaisutyypit ovat ominaisia eri tieteenaloille. Kaikille tieteenaloille yhteistä on kansainvälisten vertaisarvioitujen (*peer reviewed, refereed*) lehtiartikkelien korkea arvostus. [Lisätietoa vertaisarvioinnista](#).

Suuri osa tieteellisestä julkaisemisesta tapahtuu englannin kielellä. Monilla aloilla julkaistaan kuitenkin myös kansallisilla kielillä.

Tieteenalat voidaan ryhmitellä neljäksi päälohkoksi:

1. kovat puhtaat
2. kovat soveltavat
3. pehmeät soveltavat
4. pehmeät puhtaat alat

Tieteenaloilla voi esiintyä kansallisia, yliopistokohtaisia ja tutkimusalasta johtuvia eroavuuksia.

Tieteenalojen julkaisukäytännöt ovat hyvin erilaisia. Julkaisujen pituus, julkaisemisen tiheys ja julkaisuviive vaihtelevat alasta toiseen. Yhteisjulkaiseminen on yleistä kovissa tieteissä, joissa tutkijoiden välisen riippuvuuden aste on korkea. Artikkelilla voi olla kymmeniä

- Oulun yliopistossa 2009 käyttöön otettu Tieteellisiin julkaisuihin pohjautuva arviointi -opas
<https://libguides oulu.fi/julkaisujenarviointi>
- Kansallisessa vastuullinen metriikka – työryhmässä syntyi ajatus oppaan päivittämiseksi kansalliseksi oppaaksi keväällä 2020
- Syksyllä 2020 FinnArma julkaisumetriikkaverkoston tapaamisessa käynnistettiin työ kansallisen oppaan valmistamiseksi

Kehittämisyryhmä keväällä 2021

Yhteyshenkilö	Organisaatio
Sassali, Jani (PJ)	Oulun yliopisto
Mannermaa, Liisa (sihteeri)	Oulun yliopisto
Auranen, Otto	Suomen Akatemia
Byholm, Leena	LUKE
Halonen, Katja	Turun yliopisto
Helosalo, Anna-Liisa	Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Hyrkkänen, Anna-Kaisa	Aalto-yliopisto
Isaksson, Eva	Helsingin yliopisto
Kuittinen, Marja	Itä-Suomen yliopisto
Löhönen, Johanna	Tampereen yliopisto
Puuska, Hanna-Mari	CSC
Pölönen, Janne	TSV
Rosti, Tomi	Itä-Suomen yliopisto
Suojärvi, Eeva-Maria	Kaakkois-Suomen AMK
Värri, Hanna	Jyväskylän yliopisto

- Työhön ilmoittautui mukaan 13 organisaatiota
- Keväällä 2021 kehittämisyryhmällä oli 6 kokousta + lukuisia pienempien ryhmien kokouksia
- Kehittämisyryhmä suunnitteli oppaan sisältörungon sekä käytännön toimenpiteet oppaan toteuttamiseksi
- Projektin [www-sivu](https://wiki.eduuni.fi/x/Vgh6Cw) <https://wiki.eduuni.fi/x/Vgh6Cw>

Kehittämis- ryhmän keskeisimpiä päätöksiä

- Nimi pidettiin yksinkertaisena:
Kansallinen julkaisumetriikkaopas
- Oppaan alustana/kotina CSC:n ylläpitämä
Eduuni
- Toteutetaan ja ylläpidetään sekä
suomeksi että englanniksi
- Kohderyhmänä henkilöt, jotka tarvitsevat
työssään tai muussa toiminnassaan
tietoa julkaisujen analysoimisesta ja
siihen käytettävistä välineistä

Oppaan sisältö jakautuu kuuteen päälukuun

- Vastuullinen julkaisumetriikka
- Julkaisumetriikan perusteita
- Analysoinnin kohteita
- Indikaattoreita
- Tiedonlähteet ja työkalut
- Metriikoita muista näkökulmista

Vastuullinen julkaisumetriikan käyttö lisäksi
näkökulmana tai nostoina oppaan muissa
luvuissa

Tarkempi [sisällysluettelo](#) toukokuulta 2021

Sisällön- tuotantovaihe syksy21- kevät22

- Projektiryhmäksi laajempi joukko kehittäjiä mukana olevista organisaatioista (35 henkeä)
- Pääluvuilla vastuuorganisaatiot (vähintään 2/luku), jotka vastaavat lukujensa valmistumisesta
- Työn etenemistä seurattiin kuukauden välein nk. välietapeilla

Eteneminen keväällä 2022

Mikäli olette kiinnostuneita osallistumaan Kansallisen julkaisumetriikkaoppaan kommentointikierrokselle 16.-27.5., ottakaa yhteyttä jani.sassali@oulu.fi.

- Alkuvuosi ollut loppukiriä sisällöntuotannossa
- Pääsiäisestä alkaen eteneminen 2 viikon pituisissa jaksoissa
 - 1.jakso: projektiryhmän sisäinen kommentointikierrros
 - 2.jakso: kommenttien läpikäynti ja sisällön muokkaus
 - 3.jakso: projektin ulkopuolisten asiantuntijoiden kommentointikierrros
 - 4.jakso: kommenttien läpikäynti ja sisällön muokkaus

Suomenkielinen opas julkaistaan 15.6.

- Tilaisuus järjestetään etänä keskiviikkona 15.6. klo 13 alkaen
- Lisätietoa tulee pian sivulle <https://wiki.eduuni.fi/display/csctuha/Kansallisen+julkaisumetriikkaoppaan+julkaisu+utilaisuus>

Mitä sen jälkeen kuin opas on julkaistu

- Oppaasta käännetään englanninkielinen versio
- Nykyinen projektiryhmä lopettaa toimintansa ja korvataan pysyvällä ryhmällä FinnARMA-Julkaisumetriikkaverkoston alla
 - Ryhmä vastaa oppaan ajantasaisuudesta ja päättää sisältöön tehtävistä muutoksista
 - Ryhmä myös käsittelee opasta ja sen sisältöä koskevat kommentit sekä lisäys- ja muokkaustoiveet

**Komentteja tai
palautetta?**